

On. Gratuit 4748

Biblioteca Universității

2 ex. of.

Cluj

Cariera

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 90—
Pe 3 luni.....Lei 40—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Jocul primejdios al Ungariei

Nu e un secret pentru nimeni jocul revanșard al Ungariei. Redusă în 1918 la proporțiile fi-rești dictate de biruința principiilor de libertate națională, Ungaria se sbate neastâmpărată și băfoasă într-o veșnică agitație de a reinvia un trecut svârlit iremediabil în neant.

Ridicând pe soclul aspirațiilor lor statuia lordului Rothermere — căruia mi se pare i-au trimis ca dar pe cea mai turbată ungueroaică — idolatrizând cu fanatism orice bărbat de stat strein care a rostit un cuvânt de curtoasie pentru „nedreptatea” Ungariei — agenții iredentei budapestane au creat permanent un semn de înrijorată întrebare pentru pacea Europei.

N'au cruțat în acest scop nimic — cheltuind muncă, folosindu-se de diversiuni și tragere de sfori și mai ales de bani.

Bani, foarte mulți bani a risipit Ungaria pentru a întreține mereu la suprafață o hartă geografică însemnată cu acel îndărătnic refren:

Nem, nem soha!

E recentă încă în memoria tuturor afacerea cu mitralierele dela St. Gothard — falsificarea de bancnote și alte rușini calificate, cari ar îngropa sub disprețul internațional oricare altă țară și cu toate astea Ungaria nestingherită de nimeni — ba de multe ori chiar încurajată și ajutată efectiv — își continuă jocul primejdios de-a revanșa...

Față de tot ce s'a făcut în mod ostil și provocator de către unguri — noi ne-am impus o indiferență condamnată ori de multe ori o menajare vinovată prin formule transacționale de diplomație irosită.

Chiar presa, crezând că prin cuvinte disciplinate și dulcele servește interesele Statului și ale păcii, s'a menținut într-o postură pe care sentimentul mândriei naționale ar fi voit-o altfel.

Această rezervă însă nu ni se mai poate impune.

Față de discursul recent al contelui Bethlen și provocările ungare de fiecare zi — față de răspunsul cu dedesupturi dat de

Ungaria după demersul nostru — se impune mai multă grijă.

Să-și însemne bine în minte fiecare câteva lucruri. Ungaria se înarmează din greu. Serviciul militar de fapt e între 16—21 de ani. La un moment dat Ungaria ar putea pune în linie de bătae 1 milion și jumătate de soldați bine disciplinați, perfect echipați, cu cele mai moderne mijloace de luptă și distrugere. Un sfert din bugetul Ungariei e destinat pentru ministerul de războiu.

— Deci să nu ne pierdem vremea în vorbe goale și soluții intermitente. Ci să veghiem și să procedăm în consecință.

Până ne vor face dreptate „martii aliați”, „opinia publică internațională” și alți factori ai platonismului mondial — să fim

pregătiți pentru atacul de legitimă apărare, noi înșine.

Fiindcă atunci vrsurile ungare s'or prăbuși în zădărnicie...

Fie-că ungurii în cele din urmă se vor ostoaia prin intimidare, fie că vor încerca să ne tulbure pacea și atunci vor fi reduși în primul moment la neputință.

Imperativul momentului e deci să stăm de gardă. Și suntem bucuroși să constatăm că guvernul actual a dat în acest sens deplină dovadă. Discursul recent al dlui Iuliu Maniu, răspunsul cel mai autorizat al voinții naționale dat svârcolirilor maghiare, probează și mai mult că țara și-a depus încrederea într'un guvern capabil și hotărât de a apăra cu îndârjire și ultima brazdă a acestui pământ strămoșesc-românesc.

Bazil Gruia.

„Vlad Țepeș” și alte „încercări”

Ziarele din Capitală aduc știrea înființării unui partid politic sub denumirea de Liga „Vlad Țepeș” având în frunte pe dl Gr. Filipescu, Periețeanu, Sturza și alții.

După cât suntem informați și aceasta e o emanație a marelui maestru I. G. Duca.

Constătuirea „intimă” a fruntașilor liberali care a avut loc la Cluj a anticipat prin glasul d. Duca înființarea acestei ligi. D-sa a precizat chiar pe dl Filipescu și încă doi trei generali. Nu ne vine a crede că uniformă se va țări în mărșavele manevre de culise îngroșând alături de ceilalți elica.

Dl Gr. Filipescu a făcut din nou un salt. E obișnuința d-sale de a sări dintr'un partid într'altul. Ne îndoiim totuși că această inscenare va avea rezultatul dorit de cei cari se nuzesc pentru „fericirea țării”.

Manevrele încercate în trecut de așa zisii „reprezentanți ai țării” aleși prin voința jandarmului și măsluirea urnelor azi au căzut. Ei cunoaștem foarte bine și îi știm ce vreau. Vremile de metamorfozare peste noapte, de măsluire și trageri de sfori au trecut și ori cât ar încerca să ne dovedească intențiile lor, noi le apreciem după faptele consumate.

Un singur lucru rămâne și dorim să îl afle și acei pentru cari țara a fost câmpul de bătae și experiențe timp de zece ani că încercările de a deruta opinia publică, de a o face să vadă viteji în timp de pace nu duc la nici un rezultat. Nu înființări de

partide politice, nu campanii de subminare a guvernului în care țara întreagă și-a pus încrederea, nu descălecări în Ardeal și Basarabia pentru a „lumina” poporul și a-l face să vadă că singurul partid care a lucrat și care va putea lucra pentru țară e partidul liberal, nu, ci o confulcrare strânsă, mai ales azi când în urma cunoșcutelor experiențe de politică financiară făcute cu „competința” unui om „competent” cum e dl Vintilă Brătianu, țara se zbate în cea mai teribilă criză financiară.

Se știe felul de lucru al partidului liberal. Se cunosc jafurile și confundarea averii publice cu cea a particularului care o mâniau, se știu mijloacele întrebuintate de guvernanții de eri pentru a împiedeca venirea la cărmna țării cu un ceas mai de vreme a partidului în care poporul vedea pe adevărații reprezentanți ai săi cari sunt chemați să refacă țara sărăcită de avizii conducători de până acum.

Și când ai în fața ochilor bilanțul unei decade de guvernare prin siul rea voinței poporului actual de a salva și a repara golurile lăsate în viațieria, peste care se așezase pentru totdeauna dl Vintilă Brătianu și de unde credea că n'o să plece decât cu picioarele înainte, conchizi că lucrul cel mai cuminte ar fi astâmpărarea. Lăsați formarea unui nou partid, lăsați „lumina” că timp de zece ani ne-am luminat destul așa că ne cunoaștem și-apoi glasul celui ce strigă în pustie, pustia îl aude.

C. Deduș.

Agitația religioasă și dl Vintilă Brătianu.

Impotriva partidului național-tărănesc s'au dus de către liberali cele mai mărșave campanii. În diverse rânduri liberalii au creat din nimic puncte de acuzare prin cari au căutat să compromită acțiunea sănătoasă și cinstită a partidului național-tărănesc.

Cine nu-și aduce aminte de acuzațiile „de hrădători de neam”, „vânduți Moscovei” și celelalte epitete de hulă, pe care liberalii le aruncau în fața partidului național-tărănesc când năvășul bărbat politic care se chiamă Vintilă Brătianu, susținea politica lui „prin noi înșine” ?!

E încă în memoria tuturor schimbarea ulterioară care s'a produs în partidul liberal — prin renunțarea la politica de sinucidere economică și prin noua politică liberală — care era tocmai politica economică a partidului național-tărănesc —preconizată cu 10 ani înainte!

Liberalii însă nu s'au rușinat de loc, obrazul lor — fără sensibilitate — n'a roșit câtăuși de puțin, fiindcă lipsa de rușine e una din caracteristicile partidului liberal.

După ce acest argument a fost abandonat, liberalii au recurs la alte mijloace, au creat alte fantsmagorii menite să producă întuneric și să compromită năzuința curată a partidului național-tărănesc de a consolida într'adevăr România întregită.

Au inventat minciuna regionalismului, a demagiei și după ce aceste toate n'au prins — liberalii au lansat acum în urmă o altă incalificabilă și înconștientă acuză împotriva partidului național-tărănesc.

Ruinătorul finanțelor românești — Vintilă Brătianu a rostit la Chișinău această rușinoasă frază: „Național-tărăniștii sunt uniți (catolici) și vreau să catolizeze pe toți cetățenii acestei țări”.

E inutil să mai citez — căci fiecare observă reacredința în aceste agitații pe teme religioase, cari n'ar îi îngăduit să fie țarite în pasiunile păgubitoare ale politiceii.

Căci cu drept cuvânt se poate întreba, oricine, dacă menirea guvernului național-tărănesc e să se ocupe de catolizarea românilor sau de ortodoxizarea lor ?!

Guvernul național-tărănesc are de rezolvat alte probleme de reală importanță generală și n'are nici un interes de a produce zarvă și neliniște tocmai în pacea și credința religioasă a cetățenilor țării!

Pe de altă parte afirmațiile dlui Vintilă sunt lipsite de orice temei pentru că majoritatea miniștrilor actuali nu sunt catolici, ci tocmai ortodocși!

(Continuare pe pag II-a).

Strălucitul discurs al dlui prim-ministru Iuliu Maniu

— Evocarea lui Take Ionescu. —

Guvernul țării românești se asociază adânc mișcat la această pioasă evocare a memoriei marelui bărbat de stat Take Ionescu.

Este încă prea scurt timpul ce s'a scurs de când marele dispărut a părăsit pe veci viii pentru a trece între cei nemuritori, ca să fie necesar să zugrăvim personalitatea sa, înzestrată cu mari însușiri și încă atât de vie în amintirea noastră.

A trecut totuși destulă vreme dela prea timpurie a sa dispariție, ca să putem judeca într'o perspectivă istorică, partea sa de merit în prefacerea care a dat naștere unității noastre naționale.

Viața politică a României dinaintea de unire nu era favorabilă unei vieți de stat întemeiată pe curentele populare conduse de principii, cari ar fi putut pune în mișcare însăși masele populare în serviciul unei ideologii politice bine determinată și pusă consecvent în aplicare.

Masele populare, în lipsa votului universal, nu erau strâns angajate la viața de stat, iar sistemul de alternare al celor două partide făcea imposibilă afirmarea individualităților, oricât de strălucite ar fi fost ele afară de grupările consacrate prin acest sistem.

Nu era posibil decât: or a se împăca cu gândul de-a se încadra în acest sistem — adesea cu renunțare la atâtea mari credinți, ori părăsirea vieții politice ceace devotamentul pentru țară a multor buni patrioți îi împiedeca s'o facă.

Prins în aceste clește ale realităților inexorabile, Take Ionescu, marele democrat a trebuit să facă multe concesii curentelor de altă îndrumare.

Distinsul jurist a trebuit să-și înfrâne în mod dureros năzuința sa de-a preface fără întârziere țara sa într'un stat de drept și omul cu sufletul devotat unei vieți moderne, a trebuit să suporte stări de lucruri cari erau departe să satisfacă pe admiratorul moravurilor civilizate.

Viața politică era o înlanțuire de compromisuri cari erau departe să satisfacă pe admiratorul moravurilor civilizate.

Viața politică era o înlanțuire de compromisuri cari întăușau chiar și o personalitate atât de excepțională cum era Take Ionescu.

Dacă trebuia să facă tranzacție pe tărâmul vieții politice, era alt tărâm pe care nu a admis să facă și nu a făcut nicio dată și față de nimeni nici-o tranzacție și nici o concesie.

El a fost în mod constant absolut dezinteresat apărător al Românilor oprimați, ocrotindu-i fără târguială și pe ei și instituturile lor.

Era un vizionar idealist al ideii de propășire umană pe care nu o vedea posibilă decât în cadrele libertății și unității naționale.

De aceea când s'a declarat războiul balcanic a făcut ca gu-

vernul din care făcea parte, să rupă cu tradiția de-a urmă sfaturile triplei Alianțe și în special a Austro-Ungariei, iar când soarta a rezervat pentru România un rol aproape decisiv în mersul lumii civilizate, el s'a prezentat în strălucitoarea armură a talentelor sale, ca animatorul masei populare, în serviciul renașterii naționale și a ideii de libertate și unitate națională.

El, pacifistul convins, s'a decis pentru război și el, cel mai iscusit tranzacționist, a impus firii sale sensibile — prin puterea minții și a voinții — toate riscurile unei atitudini tranșate prin ultima rațiune a sabiei; escludând până în ultimul moment orice ezitare și orice tranzacție.

În zilele întunecate ale neutralității, în cele ale marelor nădejdi ca și în cele ale dezamăgirii, a rămas acelaș animator și propagator, acelaș servitor și acelaș conducător al masei populare, în serviciul unității naționale și al acțiunii de realizare a ei.

Discursurile lui, ca și faptele sale, suntilde luminoase ale geniului pus în serviciul patriotismului curat.

Ne închinăm lui și prin el, memoriei întregii generații a marelui înfăptuiri.

Neamul românesc îl va înzestra cu podoaba scumpă a recunoștinții sale și-l va așeza alături de ceilalți mari dispăruți Nicolae Filipescu și Ion I. C. Brătianu, între nemuritorii înfăptuitori ai desăvârșirii noastre naționale.

Guvernul țării românești împreună cu întreg neamul românesc se închină memoriei marelui bărbat de stat Take Ionescu și preamărește partea sa de merit în șirul contemporanilor săi la realizarea grandioasei opere: România Unită.

O face aceasta cu nestrămutată hotărâre de a păstra aceasta operă a lor și a generației pe care a inspirat-o, de-a ține intact hotare-

le consfințite prin străduințele lor luminate, prin eroismul fără seamăn al glorioasei noastre armate, și prin jertfa nemăsurată a întregului neam românesc.

O vom face aceasta ca o datorie sfântă față de neamul nostru și față de civilizația omească pentru a-i păstra aici o nebiruită cetate și pentru a afirma un drept pe care firea lucrurilor și întreaga gândire a vremurilor de azi, ni-l recunosc și nimeni nu ni-l poate tăgădui.

Nu vom tinde spre al altuia, dar nu vom ceda din al nostru nici o brazdă, nici când față de nimeni și cu niciun preț.

Hotărârea noastră, brațele noastre ca și judecata noastră vor fi întărite prin conștiința drepturilor noastre istorice, mai tari și mai vechi decât ale oricărui altuia, prin legăturile ce de veacuri încheagă într'o singură ființă neamul românesc și întreaga această țară, prin nestrămutatele legămintele cari au consfințit așezarea țării noastre întemeiate pe libera sa voință și prin jertfele fără de seamăn, aduse pentru patrimoniul nostru național și pentru civilizația întregii omeniri.

Decizia noastră este nestrămutată, dreptul nostru este sfânt și neamul românesc va rămâne nebiruit păstrător al hotarelor puse de gândirea și acțiunea lui Take Ionescu și a marilor săi contemporani.

Voi mamelor române care nu mai trebuie să jertfiți fiii voștri pe câmpiile de bătălie spre a servi altor scopuri decât ale neamului nostru, — voi toți românii din toate partidele acestei țări, cari ați ajuns stăpâni pe glia voastră și nu mai trebuie să vă închinați în țara voastră legilor și limbii străine, amintiți în rugăciunile voastre cu pioasă recunoștință pe Take Ionescu, prea timpuriu dispărut dintre noi și ziceți cu mine împreună: „în veci fie amintirea lui“.

Prieteni și abonații ziarului nostru sunt rugați a aprecia eforturile materiale ale ziarului nostru, sprijinindu-ne cu achitarea abonamentului: Nu suntem un ziar comercializat, nici un ziar susținut. Pe lângă grija mare ce depuем în redactarea ziarului nostru, ne apasă greu și grija materială. Nu vrem comercializarea, nici aservirea scrisului nostru; preferim a apela la sprijinul distinșilor pretini și abonați ai noștri. Mai presus de sumă, noi apreciem gestul.

Redacția

Agitația religioasă și dl Vintilă Brătianu.

(Continuare din pagina I-a).

Dar lăsând la o parte orice discuție — să ne întrebăm serios: ce rost au agitațiile liberale? Nu se gândește dl Vintilă Brătianu că înainte de toate toți suntem români și numai în al doilea rând sau în o ordine cu totul secundară suntem ortodocși și catolici...

Nu se gândește că prin campania d-sale nesocotită întreține o atmosferă de tulburare religioasă, tocmai în Ba-

sarabia unde e necesară cât mai multă pace și liniște?!

Fără alte comentarii — opera de ură și de mediocritate a dlui Vintilă Brătianu, cere ca să observăm mai cu atenție pe acest om fatal pentru această țară.

— Și la nevoie trebuie pus sub interdicție!

Iosif Poenaru.

Cețiți și răspândiți
CHEMAREA

Viața clujană.

Intrucât Clujul în actuala lui configurație națională, socială, economică și politică reprezintă mai mult decât un oareș-care oraș de provincie, ne-am hotărât a ne însuși problemele lui, dedicând din când în când un „locșor“ vieții clujene. Am luat aceasta hotărâre pentru-că în afară de împrejurarea că este capitala Ardealului, mai e — după București — și cel mai indicat centru pentru ca de aici să ia naștere cele mai frumoase acțiuni naționale și sociale.

Acest oraș, ce sălășluște mii și mii de intelectuali cu înalte pregătiri științifice, nu poate fi confundat cu un oricare oraș sau orășel de provincie.

Suntem tineri și animați pentru muncă desinteresată. Nu ne vom cruța dela nici o îndatorire ce ne dictează convingerea și conștiința.

Nu ne vom cruța, dar nici nu vom cruța.

Sinceri — pentru bine și adevăr.

Catedrala ortodoxă.

Această prea fidelă exteriorizare a mentalității oficialităților din ultimii zece ani, această expresie a spiritului materialist care s'a impus țării de cărmuitorii de eri, acest monument născut din însuflețirea marelui bucurii a dezrobirei, și părăsit în starea-i inițială este dovada cea mai convingătoare a sărăciei sentimentelor de recunoștință și mândrie națională a acelora, cari au avut grija neamului nostru.

Nimic nu poate dovedi mai convingător ușurința în administrarea celor zece bugete din cei din urmă zece ani, ca și acesta catedrală, pentru terminarea căreia nu s'au găsit sumele necesare în al zecelea buget dela 1919.

E extrem de dureros, mai ales pentru că aceasta catedrală ortodoxă din Cluj, nu e numai biserica ortodoxilor din Cluj; ea este și a noastră a tuturor românilor, ea este și trebuie să fie cel mai mândru templu din Ardeal, căci catedrala ortodoxă trebuie să fie cel mai majestos semn de recunoștință a întregului Ardeal față de Acel Atotputernic, care ne-a ajutat ca prin jertfe comune să putem făuri din Ardeal o puternică parte a Regatului român, a tuturor românilor.

Marele templu românesc însă și azi, ca și acum câți-va ani, stă mândru în plin centru de oraș și Capitală, neobservat însă de nimeni. N'are decât scheletul. N'are decât atât, cât s'a putut dura încă pe acele vremuri, când materialismul n'a fost încă așa puternic stăpân peste sufletele celor mari.

Catedrala românilor din Ardeal, închinată cultului majorității, prin comunitatea jertfelor ce trebuie să o clădească, trebuie să reprezinte acea adevărată pace între cele două biserici naționale, sub umbra căreia în trecut s'au făurit cele mai curate visuri naționale.

Datoria tuturor românilor e deci să ducem la bun sfârșit acel majestos semn de recunoștință și altar, la care în zilele mari ale neamului să se ridice cele mai curate rugăciuni de mulțumită către Dumnezeu, pentru că ne-a învrednicit la bucuria desrobirei naționale, pe toți deopotrivă.

Catedrala ortodoxă din Cluj și terminarea ei nu poate fi jertfa unor impedimente biurocratice și a unor considerente pur economico-financiare, căci ea aparține domeniului sufletesc.

Catedrala oxrodoxă din Cluj trebuie salvată cu ori-ce preț.

a. t. m.

Crema de față „Fortuna”
Albește ca spuma
Te face frumoasă
Ca o zână crăiasă
O poți afla întotdeauna
La Farmacia „Fortuna”.

Cereți și prin postă dela Farmacia „Fortuna”, Cluj, Piața Unirei 33.

